

Για το «Τρικαλινό Κιλελέρ», την πρώτη στην Ελλάδα αγροτοεργατική εξέγερση εκείνη τη ματωμένη Δευτέρα 2 Φλεβάρη του 1925, έχω μιλήσει άπειρες φορές.

Στις 7 Σεπτεμβρίου 2002, στη γιορτή του Αγρότη στο Ρίζωμα Τρικάλων, στη Σκλάταινα που το 1881 ξεκίνησε η πρώτη εξέγερση των αγροτών μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας στο Ελληνικό κράτος και απετέλεσε πρόδρομο του Κιλελέρ, ένας και μόνο άνθρωπος, απόγονος πρωτεργάτη της εξέγερσης του 1925, ξεκίνησε τον ανένδοτο αγώνα του ενάντια στη λήθη, έναν αγώνα για τη δικαίωση των θυμάτων και την τιμωρία των ενόχων.

Ο Σύλλογός μας σε συνεργασία με την «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ 1925» έδωσε και δίνει νικηφόρες μάχες για την αποκατάσταση της ιστορικής μνήμης.

Αρνητικός πρωταγωνιστής της σφαγής των Τρικάλων ήταν ο τιμώμενος από το ΓΕΣ και το Δήμο Τρικκαίων, δολοφόνος, δοσίλογος και εγκληματίας Χρήστος Καβράκος.

Στην προσπάθεια μας για την αποκαθίλωση του αίσχους του Καβράκου συναντήσαμε αντιδράσεις, μνήμες σπιλώθηκαν, άνθρωποι λοιδορήθηκαν. Το γεγονός είναι ότι σήμερα οι τιμητές του Καβράκου, <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/10945866.pdf> βρίσκονται ήδη στη φυλακή, αφού ήταν μέλη εγκληματικής οργάνωσης.

Πιστεύω ότι ο αγώνας του Συλλόγου μας και της «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ 1925» θα φτάσει σύντομα στο τέλος του σύμφωνα με την από 7.2.19/Φ.911.24/1/487899-Σ.1134 Επιστολή του Γ.Ε.Σ. προς το Σύλλογό μας.

Τιμώντας τη σημερινή επέτειο του «Τρικαλινού Κιλελέρερ» καταθέτω ένα μικρό αφιέρωμα στις γυναίκες που συμμετείχαν με το κείμενο που κατέθεσα στην Εκδήλωση στο Δημαρχείο Τρικάλων το Σάββατο 2.2.2019.

Χρηστίνα Σ. Σωτήρχου

Αμέσως μετά τη σφαγή των Τρικάλων, το τηλεγραφείο και το ταχυδρομείο έκλεισαν και αφαιρέθηκαν τα μηχανήματα όλων των αυτοκινήτων.

Τα μοναδικά «ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ» που στέλονταν από τα Τρίκαλα προς όλες τις Αθηναϊκές εφημερίδες προς αναδημοσίευση των άρθρων, προέρχονταν από την εφημερίδα «Θάρρος» των Τρικάλων.

Η εφημερίδα «Θάρρος» πληροφορεί ότι ένας στρατιώτης δεν συγκρατήθηκε και πυροβόλησε κατά του πλήθους δίνοντας το σύνθημα να πυροβολήσουν όλοι οι στρατιώτες ταυτόχρονα.

Για την σφαγή ευθύνονται:

- οι εβραίοι
- οι κομμουνιστές
- οι εβραίοι κομμουνιστές

Η εφημερίδα «ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ» μη ενστερνιζόμενη την εβραιοκομμουνιστοφοβική προπαγάνδα της εφημερίδας «Θάρρος», στις 7/2/1925 δημοσιεύει τηλεγράφημα που στάλθηκε από την Καρδίτσα που περιγράφει αναλυτικά τα γεγονότα και αντικρούει τον ισχυρισμό ότι οι στρατιώτες ήταν οι δολοφόνοι.

«...Τότε εδόθη δια σαλπίγγων το σύνθημα του πυρός. Ήρχισαν να βάλουν τα πολυβόλα και ο στρατός, πλήν όμως εις τον αέρα.

Αι εργάτριαι τότε ανέβησαν εις τον εξώστην της Νομαρχίας, κραυγάζουσαι προς τους στρατιώτας να μην σκοτώσουν τους αδελφούς των. Οι στρατιώται έπαυσαν τα πυρά.

Τούτο ετρόμαξε τους αξιωματικούς και ηνάγκασε τούτους να βάλουν δια πιστολίων εναντίον του πλήθους.

Κατά την ομολογίαν αυτοπτών μαρτύρων ο νομάρχης, ο αντιστασιαγγελεύς, ο συνταγματάρχης Καβράκος και ο υπολοχαγός Ζοζιάς εθεάθησαν πυροβολούντες από τα παράθυρα της Νομαρχίας.

...

Αι αρχαί συλλαμβάνουν αθρόως τη υποδείξει των οργάνων του φασισμού τους εργάτας και επαγγελματίας, τους οποίους υποβάλουν εις ιεράν εξέτασιν.

Μέχρι σήμερον συνελήφθησαν πλέον των 35, εξ ων δύο γυναίκες (Θωμαή Κυρίτση, Ελένη Τσία), καταζητουμένων πλήστων άλλων. Οι κρατούμενοι ευρίσκονται εν απομονώσει, μη επιτρεπομένης ουδέ της τροφοδοσίας των. Οι εργάται Τρικκάλων περνούν ημέρας μαρτυρίου. Το Εργατικόν Κέντρον σήμερον θα ζητήση την κατάπαυσιν των διωγμών, αποφυλάκισιν των κρατουμένων και νεκροψίαν επί των φονευθέντων. Οι οικείοι των θυμάτων υποβάλλουν μήνυσιν κατά των δολοφόνων».

Ανάμεσα στα πρωτοφανή ψεύδη που δημοσιεύονται από την εφημερίδα «Θάρρος» και αναπαράγονται από τις αθηναϊκές εφημερίδες υπάρχει και μία αλήθεια:

«Μετείχον και τρεις τέσσαρες γυναίκες Εβραίαι, μεταξύ των οποίων μία Θωμαί τύπος γνωστός.

Αι Εβραίαι κομμουνίστριαι, αι μετάσχουσαι του κινήματος ησχημώνουν χθες ενώπιον του Νομάρχου».

Ο γυναικείος όμιλος που αποτελείτο από τις Ευαγγελία Μέλου, Ιφιγένεια Καραγκούνη, Γιαννούλα Κρανιά, Θωμαή Κυρίτση, Ελένη Τσία από τον εξώστη της Νομαρχίας και καλούσαν τους στρατιώτες να μην σκοτώσουν τα αδέρφια τους.

«Οι στρατιώται ηρνήθησαν να πυροβολήσουν τους αδελφούς των. Κατόπιν τούτου εσχηματίσθη λόχος αξιωματικών όστις και έβαλε με όπλα και πολυβόλα κατά του αόπλου πληθυσμού».

Μετά τη δολοφονία του τυφλού γέροντα Μιχάλη Ράδου και την ομολογία του δολοφόνου Καβράκου με τη δικαιολογία ότι τον σκότωσε επειδή βρισκόταν σε άμυνα, οι γυναίκες συνέλαβαν το Νομάρχη.

Η γερόντισσά Ελένη Τσία, άρπαξε το όπλο ενός χωροφύλακα και αφού το γέμισε όρμησε στο Νομάρχη και τον έσυρε στον εξώστη.

Η Θωμαή Κυρίτση άρπαξε το Νομάρχη ζητώντας τη θανατική καταδίκη του Καβράκου.

Ο Νομάρχης υπό τον φόβο της απειλής να τον σκοτώσουν οι γυναίκες υποσχέθηκε να φυλακίσει το δολοφόνο αντισυνταγματάρχη Καβράκο.

...

Τα θύματα της δολοφονικής επίθεσης του Καβράκου μεταφέρονται στη Λάρισα, άλλα σιδηροδέσμια και άλλα, όπως ο βαριά τραυματισμένος Στέργιος Πράσσας ,με φορείο.

Στη Λάρισα υπήρχαν 4 φυλακές, 4 ανήλιαγα μπουντρούμια υπερπλήρη. Στα ίδια μπουντρούμια με τους Τρικαλινούς κρατείται και ένας μεγάλος ηγέτης της εργατικής τάξης, ο γραμματέας του Συλλόγου "Παλαιών Πολεμιστών και Θυμάτων Στρατού" και γραμματέας του Σωματείου Μεταλλεργατών του Βόλου, ο Μήτσος Παπαρήγας.

Κάποια διεστραμμένα μυαλά αρνούσαν στους φυλακισμένους ακόμα και το ψωμί.

Ο γυναικείος όμιλος των Τρικάλων μεταφέρεται στη Λάρισα στις 10 Φλεβάρη και αρχικά κλείνεται στο πειθαρχείο των στρατώνων του ευζωνικού.

Σύμφωνα με καταγγελία της μητέρας της Ιφιγένειας και του Σταύρου Καραγκούνη, το όργανο του φασιστικού και δήθεν γεωργικού συλλόγου Τρικάλων (Σωτήριος Κακάνης) δήλωσε ότι μπορεί να επιτύχει την αποφυλάκιση των παιδιών της αντί πέντε χιλιάδων δρχ.

Στις 13 Φλεβάρη οι γυναίκες, αφού ανακρίθηκαν, προφυλακίστηκαν στις γυναικείες φυλακές.

Στις 18 Φλεβάρη απολύθηκαν από τις φυλακές τις Λάρισας οι 17 τρικαλινοί κρατούμενοι και οι 4 γυναίκες εκτός από τη Θωμαή.

Στο Στρατοδικείο της Λάρισας 31.3.1925/4.4.1925 , αφού εξετάστηκαν οι μάρτυρες κατηγορίας, ο πρόεδρος του στρατοδικείου αφαίρεσε το λόγο από τους μάρτυρες υπεράσπισης και δήλωσε στον δικηγόρο Γιομπρέ ότι αφαιρεί το δικαίωμα υπεράσπισης των κατηγορουμένων.

«4/4/1925. Η από πενθημέρου διεξαγμένη εις το ενταύθα Στρατοδικείον δίκη δια τα γεγονότα των Τρικάλων, έληξε την 10^{ην} εσπερινήν σήμερον. Ωμίλησαν οι δικηγόροι Ριζόπουλος, Γιομπρές και Χατζηγιάννης οίπινες διάκαταμαχήτων και πειστικών επιχειρημάτων ανέτρεψαν το κατηγορητήριον και τα περιμπολσεβικισμού και ανατροπών αερολογήματα, αποδείξαντες το ότι ουδεμία πρόθεσις ανατροπής εσκοπείτο αλλά μάλλον παράκλησις δι' υπομνήματος προς διευθέτησιν του αγροτικού κτήματος Καστρακίου. Επίσης απέδειξαν ότι μόνος υπαίτιος των σκηνών είναι ο Νομάρχης όστις αποτελεί δυστύχημα διά την πολιτείαν. Παρ' όλην την καταφανή απόδειξιν του αστηρίκτου του κατηγορητηρίου το Στρατοδικείον, δια γνωστούς λόγους, κατεδίκασε συντρόφους Καρακίτσον, Καραγκούνην, Καπέταν και Φελούς εις θετή ειρκτήν, Γκόγκον και Παπαϊωάννου εις θετή, Κόκκινον εις 4ετή, Γριμπογιάννη, Κουβέλαν, Χασιώτην και Βαγιατίδην (; - δεν είναι ευδιάκριτο) εις 3ετή φυλάκισιν. Οικονομίδην και Θωμαΐδα Κυρίση εις ενός έτους φυλάκισιν. Απόφασις στρατοδικείου προξένησε κατάπληξιν εις τον εργατοαγροτικόν κόσμον».

Το 18χρονο κορίτσι Θωμαή Κυρίση καταδικάστηκε σε ένα χρόνο φυλακή επειδή κρατούσε τη μαύρη σημαία, τη σημαία της «απελπισίας και της φρικώδους καταπτώσεως εις ην ευρίσκονται οι γεωργικοί πληθυσμοί» και επειδή άρπαξε το Νομάρχη ζητώντας την εις θάνατον καταδίκη του δολοφόνου Καβράκου.

Η γριούλα Ελένη Τσία , αν και είχε συλληφθεί επειδή άρπαξε το όπλο ενός χωροφύλακα, το γέμισε όρμησε στο Νομάρχη, δεν καταδικάστηκε, προφανώς για να μη θιγεί η «ανδρική στάσις» του Νομάρχη και του δολοφόνου Καβράκου.